

Computer Network

AmirReza Azari
99101087

تمرین دوم

سوال اول

سوال ۱ (۱۵ نمره) فرض کنید به جای ارتباط *Three-way Handshake*، از یک ارتباط دوگانه (*Two-way Handshake*) استفاده کنیم. آیا در این روش مشکلی وجود خواهد داشت؟ در صورتی که مشکلی وجود دارد مثال بزنید و در غیر این صورت نشان دهید مشکلی وجود ندارد.

پاسخ سوال اول:

مشکل وجود دارد.

فرض کنید میزبان دوم برای شروع ارتباط یک بسته با شماره ترتیبی برابر x به میزبان اول ارسال می کند و میزبان اول آن را تایید می کند و به همراه آن شماره ترتیب خودش را برای میزبان دوم ارسال می کند. در این زمان ارتباط از سمت میزبان اول باز شده است و منتظر بسته بعدی که همان $x+1$ است، می باشد. حال اگر این ACK با تاخیر بیشتر از *timeout* به میزبان دوم برسد، میزبان دوم مجدداً برای شروع ارتباط یک بسته جدید با شماره ترتیبی برابر مثلاً u به میزبان اول ارسال می کند. ارتباط باز شده در میزبان اول چون منتظر بسته $x+1$ است این بسته را نادیده می گیرد. وقتی تایید بسته اولیه با تاخیر به میزبان دوم می رسد، میزبان دوم از روی شماره تایید (*ack number*) متوجه می شود که این بسته تایید تقاضایی که اخیراً فرستاده نیست و آن را نادیده می گیرد، اما همچنان منتظر رسیدن تایید تقاضای جدیدش می ماند که هرگز به دستش نخواهد رسید. وقتی دوباره *timeout* شود، میزبان دوم یک تقاضای SYN جدید می فرستد و این هم به سرنوشت قبلی دچار می شود. این روند می تواند تا ابد ادامه یابد و به نوعی ددلاک رخ دهد.

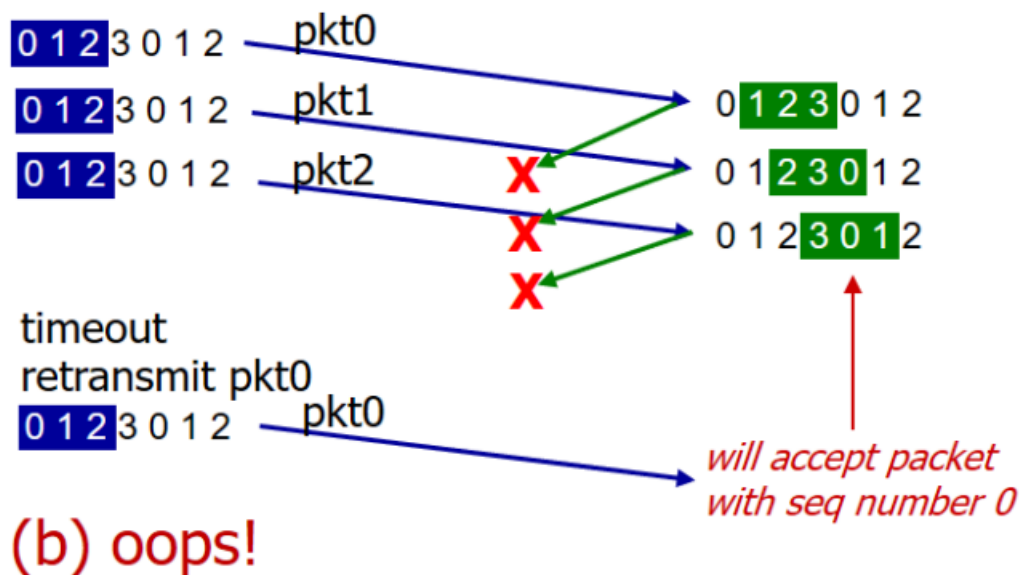
اگر دست تکانی دومرحله ای باشد، میزبان اول باید بعد از ارسال SYN-ACK یک زمان سنج روشن کند که اگر در مدت مشخصی میزبان دوم بسته دیگری متعلق به همین اتصال TCP (با همان شماره ترتیب مورد انتظار) نفرستاد، اتصال را ببندد.

سوال دوم

سؤال ۲ (۱۵ نمره) اگر *sequence number* در *Selective Repeat* در بازه $[0, n]$ و *window size* نیز w باشد. نشان دهید اگر n کمتر $2w$ باشد، پروتکل دچار مشکل می‌شود.

پاسخ سوال دوم:

مانند مثال اسلاید، در نظر بگیرید که *seq number* ها از 0 تا 3 باشند و اندازه *window* برابر 3 باشد. هنگامی که بسته‌های 0 تا 2 ارسال می‌شوند، توسط گیرنده دریافت می‌شوند و گیرنده به ازای هر پکتی که دریافت می‌کند، هم *ack* آن را می‌فرستد و هم پنجره خود را جلو می‌برد. در حالتی که پکت‌های 0 تا 2 برسند، پنجره گیرنده 3 خواهد بود. اما اگر *ack*‌های مرحله قبل در بین راه از دست بروند و فرستنده آن‌ها را دریافت نکند، بعد از گذشت *timeout* مجدداً همان پکت‌های ابتدایی با *seq number* های 0 تا 2 را ارسال خواهد کرد. در این هنگام وقتی گیرنده پکتی با $\text{seq number} = 0$ دریافت می‌کند، خیال می‌کند پکت جدید که با شماره 0 منتظر آن بوده را دریافت کرده است که این مشکل دارد. این مشکل برای تعداد *seq number* از 0 تا 4 (2 برابر سایز پنجره منهای یک) نیز برقرار است. به شکلی که در پنجره جدید بعد از دریافت پکت‌های 0 تا 2 از فرستنده، پنجره جدید از سمت گیرنده به ترتیب منتظر 0 4 3 خواهد بود و اگر همان مشکل برای *ack*‌های قبلی پیش بیاید، برای پکت 0 به مشکل خواهیم خورد. اما اگر همین مثال تعداد *seq number* ها برابر 6 یا همان 2 برابر سایز پنجره بود، دیگر همچنین مشکلی را نداشتیم. بنابراین اگر تعداد *seq number* ها کمتر از $2w$ باشد، پروتکل دچار مشکل می‌شود.

سوال سوم

سؤال ۳ (۱۰ نمره) می‌دانیم که TCP دارای مکانیزم *flow control* است توضیح دهید که این مکانیزم چیست و فیلد *window size* در هدر سگمنت TCP چه کارکردی در این مکانیزم دارد.

پاسخ سوال سوم:

مکانیزم *flow control* در TCP برای مدیریت جریان اطلاعات بین فرستنده و گیرنده استفاده می‌شود تا اطمینان حاصل شود که گیرنده قادر به پردازش و دریافت داده‌ها با سرعتی که فرستنده آن‌ها را ارسال می‌کند، است.

در TCP، مکانیزم *flow control* به کمک یک فیلد به نام "window size" کار می‌کند که در هدر سگمنت TCP قرار دارد. این فیلد نشان دهنده حداکثر حجم داده‌ای است که گیرنده می‌تواند بدون درخواست از فرستنده دریافت کند. به عبارت دیگر، این فیلد نشان می‌دهد که گیرنده چقدر فضای خالی در برای دریافت داده‌ها دارد. وقتی که گیرنده اطلاعات را دریافت می‌کند، آن‌ها را به فرستنده اعلام می‌کند که فضای خالی در بافر خود دارد (که معمولاً با مقدار *window size* نشان داده می‌شود). ارسال کننده با توجه به این اطلاعات، می‌تواند تعداد بسته‌های داده‌ای که برای ارسال در صف قرار دارند را تنظیم کند، تا جلوگیری از ارسال داده‌های بیش از حدی که گیرنده قادر به پردازش آنها نیست، شود. به این ترتیب، مکانیزم *flow control* اجازه می‌دهد تا ارسال کننده و گیرنده با هماهنگی بیشتری عمل کنند و از ایجاد اشباع شبکه جلوگیری کنند.

سوال چهارم

سؤال ۴ (۲۰ نمره) میزبان A می‌خواهد یک فایل 6000 بایتی را از میزبان B دریافت کند. در پروتکل مورد استفاده، $MSS = 4\text{byte}$ و داریم $timeout = 3RTT$. همچنین از $cumulative\ ack$ استفاده نمی‌شود و هر بسته باید جداگانه ack شود. (۱) با فرض اینکه بسته‌های ۱ و ۷، از دست بروند، مشخص کنید هریک از پروتکل‌های انتقال مطمئن زیر، چقدر زمان نیاز دارند تا میزبان B از انتقال مطمئن به میزبان A آگاه شود. (فرض کنید هیچ بسته دیگری گم نمی‌شود.)

• *Stop and Wait*

• *Go-Back-N* (اندازه پنجره ارسال، $MSS = 3$ می‌باشد.)

• *Selective Repeat* (اندازه پنجره ارسال، $MSS = 3$ می‌باشد.)

• *Selective Repeat* (اندازه پنجره ارسال، $MSS = 5$ می‌باشد.)

(۲) اکنون فرض کنید فقط بسته‌ی ۱۰ام گم می‌شود. با فرض اینکه از فرستنده‌ای با FSM داده شده در $Figure\ 3.51$ کتاب درس استفاده کنیم، این مدت زمان چقدر خواهد شد؟

پاسخ سوال چهارم:

$$1) \text{ می‌دانیم } \frac{6000}{4} = 1500 \text{ بسته داریم.}$$

• *Stop and wait*

در این پروتکل، ابتدا در یک RTT بسته اول را می‌فرستیم و منتظر ACK خواهیم ماند. بعد از $timeout = 3RTT$ ، این بسته را مجدداً ارسال می‌کنیم و یک RTT دیگر زمان می‌گذاریم. حال بسته‌های ۱ تا ۶ را به ترتیب در $6RTT$ ارسال می‌کنیم. در یک RTT دیگر، بسته ۷ام را ارسال می‌نماییم و به اندازه $timeout = 3RTT$ صبر می‌کنیم و مجدداً بسته را ارسال می‌کنیم. از اینجا به بعد چون بسته دیگری از دست نمی‌رود، می‌توانیم بگوییم بسته‌های ۷ تا ۱۵۰۰ به ترتیب در $1494RTT$ ارسال خواهند شد. بنابراین داریم:

$$1\ timeout + 6\ RTT + 1\ timeout + 1494\ RTT = 3 + 6 + 3 + 1494 = 1506\ RTT$$

• *GBN*

اندازه پنجره ارسال برابر ۳ می‌باشد. ابتدا بسته‌های ۱ تا ۳ را ارسال می‌کنیم. چون بسته اول از دست می‌رود، بعد از $timeout$ مجدداً این ۳ بسته را ارسال می‌نماییم. حال بسته‌های ۴ تا ۶ را در یک RTT ارسال می‌کنیم. سپس به بسته‌های ۷ تا ۹ می‌رسیم که مشابه حالت ۱ تا ۳، بعد از $timeout$ مجدداً این بسته‌ها را ارسال می‌کنیم. درواقع قبل ارسال مجدد ۷ تا ۹، بسته‌های ۱ تا ۶ ارسال شده‌اند. ۴۱۴۹ بسته باقی مانده‌اند که در $\frac{1494}{3}RTT$ ارسال خواهند شد. بنابراین داریم:

$$1 \text{ timeout} + 2 \text{ RTT} + 1 \text{ timeout} + \frac{1494}{3} \text{ RTT} = 3 + 2 + 3 + 498 \\ = 506 \text{ RTT}$$

• SR (MSS = 3)

ابتدا بسته‌های 1 تا 3 را ارسال می‌کند. پاسخ بسته‌های 2 و 3 را دریافت می‌کند اما به دلیل اینکه پاسخ بسته اول را نگرفته است، نمی‌تواند پنجره را جلو ببرد. بنابراین به اندازه timeout صبر می‌کند و سپس در یک RTT تنها بسته اول را مجدد می‌فرستد. سپس بسته‌های 4 تا 6 را در یک RTT دیگر ارسال می‌کند. حال نوبت به بسته‌های 7 تا 9 می‌رسد. مشابه حالت قبلی، به اندازه یک timeout صبر می‌کند و سپس در یک RTT بسته 7ام را ارسال می‌کند. تا اینجا بسته‌های 1 تا 9 ارسال شده‌اند. 1491 بسته باقی مانده‌اند که در $\frac{1491}{3} \text{ RTT}$ ارسال خواهند شد. داریم:

$$1 \text{ timeout} + 1 \text{ RTT} + 1 \text{ RTT} + 1 \text{ timeout} + 1 \text{ RTT} + \frac{1491}{3} \text{ RTT} \\ = 3 + 1 + 1 + 3 + 1 + 497 = 506 \text{ RTT}$$

• SR (MSS = 5)

ابتدا بسته‌های 1 تا 5 را ارسال می‌کنیم و مشابه بخش قبل، چون بسته اول نمی‌رسد، بعد timeout در یک RTT مجدداً بسته اول را ارسال می‌کنیم. حال بسته‌های 6 تا 10 را ارسال خواهیم کرد. در این بخش بعد از یک RTT پاسخ بسته ششم می‌رسد و در همان زمان می‌توانیم بسته 11ام را ارسال کنیم. پاسخ بسته‌های دیگر را نیز داریم اما چون پاسخ بسته 7ام نرسیده است، نمی‌توانیم بسته جدید را ارسال کنیم. پاسخ بسته 11ام در RTT بعدی می‌آید اما چون همچنان timeout نگذشته است، تا پایان آن صبر می‌کنیم و بعد از آن تنها بسته 7 را مجدداً ارسال می‌کنیم. حال بسته‌های 1 تا 11 را ارسال کرده‌ایم و 1489 بسته باقی مانده‌اند. داریم:

$$1 \text{ timeout} + 1 \text{ RTT} + 1 \text{ timeout} + 1 \text{ RTT} + \text{ceil}\left(\frac{1489}{5}\right) \\ = 3 + 1 + 3 + 1 + 298 = 306 \text{ RTT}$$

نکته: دقت شود در حل مسائل بالا، از handshake صرف نظر شده است یا به گونه‌ای، بعد از handshake مسئله را حل کرده‌ایم. برای در نظر گرفتن handshake کافی است یک RTT به تمامی پاسخ‌ها اضافه نماییم.

(2

برای این بخش مطابق FSM مطرح شده، و با توجه به اینکه بسته 100 را از دست داده‌ایم، داریم:

$$1 RTT(1) + 1 RTT(2,3) + 1 RTT(4 - 7) + 1 RTT(8 - 15) + 1 RTT(16 - 31) + 1 RTT(32 - 63) = 6 RTT$$

حال در مرحله بعد، 64 تا 127 را خواهیم فرستاد که بعد از timeout، مقدار cwind مجدداً 1 خواهد شد. داریم:

$$1 RTT(64 - 127) + 1 RTT(128 - 226) + 1 RTT(227 - 325) = timeout = 3 RTT$$

پس تا قبل timeout بسته‌های 1 تا 325 به جز 100 ارسال شده‌اند. بنابراین $1500 - 324 = 1176$ بسته باقی مانده‌اند. چون از این به بعد در هر مرحله بدون مشکل 2 برابر می‌شود از $\log_2$ کمک می‌گیریم. در نهایت داریم:

$$6 RTT + 3 RTT + \text{ceil}(\log_2 1176) = 6 + 3 + 11 = 20 RTT$$

البته برای حل این بخش به گفته صورت سوال فرض کردیم که ack ها تجمعی نباشند. اگر برخلاف صورت سوال، ack ها را تجمعی در نظر بگیریم، داریم:

مانند بخش قبل از 1 تا 63 را در 6 RTT ارسال می‌کنیم. بعد سراغ 64 تا 127 می‌رویم. 64 تا 99 ارسال می‌شوند و CWIND برابر 100 می‌شود. حال تا بسته 199 ارسال خواهد شد. اکنون 3 تا dup ack برای 101 تا 103 خواهد آمد. در این حالت sstresh برابر 50 و cwind برابر 53 خواهد شد. حال سگمنت 100 دوباره ارسال می‌شود و بسته‌های 104 تا 199 هم داخل شدن و اکنون $cwind = 149$ می‌شود. حال برای بسته 100 ack میاد و چون تجمعی است، مقدار ack تا 199 می‌رود. حال به حالت congestion avoidance می‌رویم و $cwind = 50$. حال در این استیت، مقدار بسته‌ها خطی زیاد می‌شوند.

تا الان $1500 - 199 = 1301$ بسته باقی مانده‌اند. داریم:

$$50(1) + 51(2) + 52(3) + 53(4) + \dots + 71(22)$$

در $cwind = 71$ ، تمام بسته‌ها را ارسال کرده‌ایم. بنابراین $22 + 8 = 30 RTT$ به دست آمد.

سوال پنجم

سؤال ۵ (۱۵ نمره) بسته‌ای توسط پروتکل *TCP* دریافت شده‌است، و اطلاعات مربوط به سرآیند آن در جدول زیر آمده است. با توجه به آن، موارد خواسته شده را مشخص کنید.

C4	57	AB	5B
6B	DB	CF	9E
83	47	2D	97
50	11	01	F5
72	4D	00	00

- (۱) پورت مبدا و مقصد را مشخص کنید .
- (۲) این بسته چندمین بایت را *Ack* می‌کند؟ ($Base\ Ack = 2202479963$) آیا این مقدار معتبر است؟
- (۳) این بسته مربوط به کدام قسمت اتصال *TCP* است؟
- (۴) شماره‌ی ترتیب (*sequence number*) این بسته چند است؟ این عدد نشان‌دهنده‌ی چیست؟

پاسخ سوال پنجم:

Source port #										Dest port #									
Sequence number																			
Acknowledgment number																			
Header length		Unused		CWR	ECE	URG	ACK	PSH	RST	SYN	FIN	Receive window							
Internet checksum										Urgent data pointer									
Options																			
Data																			

(1

source port number = C457(hex) = 50263

dest port number = AB5B(hex) = 43867

(2

$$ack\ number = 83472D97(hex) = 2202480023$$

$$base\ ack = 2202479963$$

$$2202480023 - 2202479963 = 60$$

پس 60 امین بایت را ack می کند.

با توجه به اینکه بیت ack برابر 1 می باشد، بله معتبر است.

(3

چون بیت های FIN و ACK این بسته برابر با یک هستند پس این بسته مربوط به اتمام یک اتصال TCP است.
(مرحله close_wait)

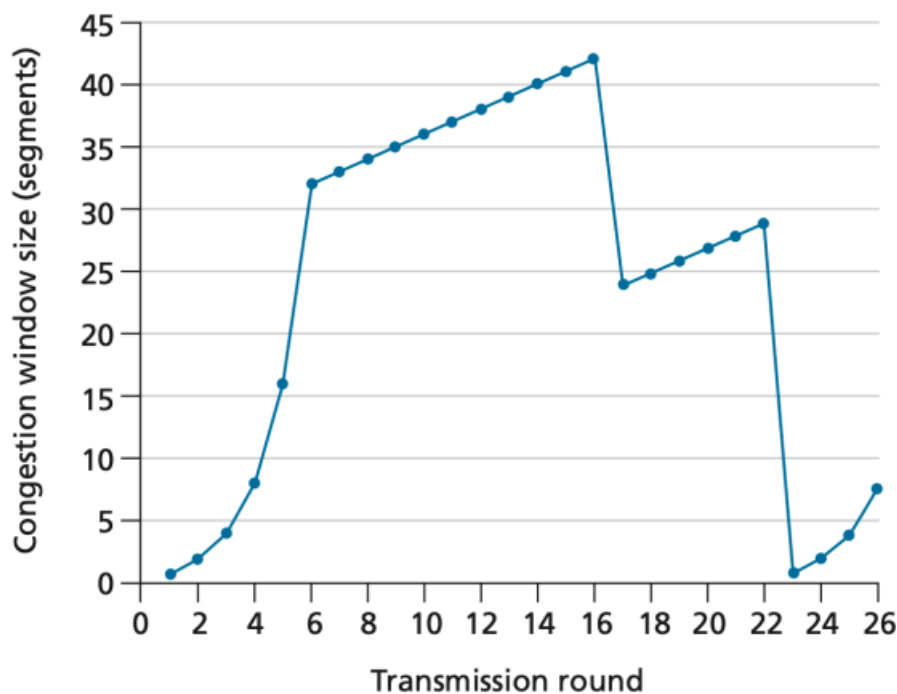
(4

$$sequence\ number = 6BDBC9E(hex) = 1809567646$$

این عدد نشان دهنده شماره اولین بایت فرستاده شده در قسمت data این سگمنت است.

سوال ششم:

سؤال ۶ (۲۰ نمره)

- (۱) بازه *slow start* را مشخص کنید.
- (۲) بازه *congestion control* را مشخص کنید.
- (۳) در ۱۶ مین دور چه رویدادی رخ داده است؟
- (۴) مقادیر *ssthresh* و *cwnd* در ۱۷ مین دور چیست؟
- (۵) *ssthresh* ابتدایی چقدر است؟
- (۶) در کدام دور *timeout* و در کدام دور ۳ *ack* تکراری دریافت شده است؟
- (۷) آیا رویدادی که در دور ۱۶ رخ داده است لزوماً به معنی *packet drop* است؟

پاسخ سوال ششم:

- ۱ (بازه $[23, 26]$ و $[1, 6]$ در حالت *slow start* هستند چون رشد نمایی دارند.
- ۲ (بازه $[6, 16]$ و $[17, 22]$ اندازه *cwnd* به طور خطی زیاد شده است. پس در حالت *congestion control* هستیم.

3 (در 16امین دور، packet loss به وسیله triple duplicate ACK شناسایی شده است. زیرا اگر timeout بود، مقدار cwind برابر با 1 می‌شد.

4 (در 16امین دور مقدار هر دو برابر 42 است. پس از triple ack، مقدار ssthresh برابر نصف cwind مرحله قبل یعنی 21 می‌شود. مقدار cwind نیز برابر $21 + 3 = 24$ خواهد بود (از congestion به fast recovery رفته‌ایم).

5 (برابر 32 است زیرا هنگامی که مقدار cwind به 32 رسید، از حالت slow start به حالت congestion control می‌رویم.

6 (در دور 16ام مطابق توضیحات بخش 4، سه ack تکراری دریافت شده است.

در دور 22 نیز timeout رخ داده است زیرا در مرحله بعد از آن مقدار cwind برابر 1 شده است.

7 (خیر؛ لزوماً به معنی packet drop نیست و ممکن است به خاطر به هم ریختگی در ترتیب رخ بدهد و بسته‌های بعدی زودتر از بسته با شماره کمتر برسند.

سوال هفتم:

با تمرین عملی تحویل داده خواهد شد.